

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Odbor za ekonomske in monetarne zadeve

2008/2243(INI)

15.10.2008

OSNUTEK POROČILA

o poročilih o politiki konkurence za leto 2006 in 2007
(2008/2243(INI))

Odbor za ekonomske in monetarne zadeve

Poročevalec: Jonathan Evans

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV.....	7

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o poročilih o politiki konkurence za leto 2006 in 2007 (2008/2243(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju poročila Komisije o politiki konkurence za leto 2006 z dne 25. junija 2007 (KOM(2007)0358) in poročila Komisije o politiki konkurence za leto 2007 z dne 16. junija 2008 (KOM(2008)0368),
- ob upoštevanju akcijskega načrta Komisije državnih pomoči z dne 7. junija 2005 - Manjša in boljše usmerjena državna pomoč: časovni načrt za reformo državnih pomoči 2005-2009 (KOM(2005)0107),
- ob upoštevanju resolucije Parlamenta z dne 14. februarja 2006 o reformi državne pomoči 2005–2009¹,
- ob upoštevanju uredbe Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči *de minimis*²,
- ob upoštevanju uredbe Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87 in 88 Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah)³,
- ob upoštevanju uredbe Komisije (ES) št. 1400/2002 z dne 31. julija 2002 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj na področju motornih vozil⁴,
- ob upoštevanju smernic o državni regionalni pomoči za 2007–2013⁵,
- ob upoštevanju uredbe Komisije (ES) št. 1628/2006 z dne 24. oktobra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri državni regionalni pomoči za naložbe⁶,
- ob upoštevanju uredbe Komisije (ES) št. 1627/2006 z dne 24. oktobra 2006 o spremembi Uredbe (ES) št. 749/2004 glede standardnih obrazcev za priglasitev pomoči⁷,
- ob upoštevanju okvira Skupnosti za državno pomoč za raziskave in razvoj ter inovacije⁸,

¹ UL C 290 E, 29.11.2006, str. 97.

² UL L 379, 28.12.2006, str. 5.

³ UL L 214, 9.8.2008, str. 3.

⁴ UL L 203, 1.8.2002, str. 30.

⁵ UL C 54, 4.3.2006, str. 13.

⁶ UL L 302, 1.11.2006, str. 29.

⁷ UL L 302, 1.11.2006, str. 10.

⁸ UL C 323, 30.12.2006, str. 1.

- ob upoštevanju svoje resolucije s 27. aprila 2006 o sektorskih vidikih akcijskega načrta državne pomoči – pomoč za inovacije¹,
- ob upoštevanju smernic Komisije o državni pomoči za varstvo okolja²,
- ob upoštevanju osnutka smernic Skupnosti o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega kapitala v mala in srednje velika podjetja³,
- ob upoštevanju sporočila Komisije o podaljšanju okvira za državno pomoč ladjedelništvu⁴,
- ob upoštevanju obvestila Komisije o uporabi člena 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki poroštev⁵,
- ob upoštevanju sporočila Komisije o spremembi metode določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj⁶,
- ob upoštevanju direktive Komisije 2006/111/ES z dne 16. novembra 2006 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij⁷,
- ob upoštevanju preiskav sektorjev, ki jih je Komisija opravila v energetskega sektorju in sektorju bančnega poslovanja s prebivalstvom,
- ob upoštevanju smernic Komisije o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) uredbe št. 1/2003⁸,
- ob upoštevanju obvestila Komisije o imuniteti pred globami in znižanju glob v kartelnih zadevah⁹,
- ob upoštevanju zelene knjige Komisije z dne 2. aprila 2008 o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES (KOM(2008)0165),
- ob upoštevanju bele knjige o športu z dne 11. julija 2007 (KOM(2007)0391),
- ob upoštevanju člena 45 svojega poslovnika,
- ob upoštevanju poročila odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A6–0000/2008),

1. pozdravlja objavo poročil Komisije o politiki konkurence za leti 2006 in 2007;

¹ UL C 296 E, 6.12.2006, str. 263.

² UL C 82, 1.4.2008, str. 1.

³ UL C 194, 18.8.2006, str. 2.

⁴ UL C 173, 8.7.2008, str. 3.

⁵ UL C 155, 20.6.2008, str. 10.

⁶ UL C 14, 19.1.2008, str. 6.

⁷ UL L 318, 17.11.2006, str. 17.

⁸ UL C 210, 1.9.2006, str. 2.

⁹ UL C 298, 8.12.2006, str. 17.

2. še naprej podpira bolj aktivno vlogo Parlamenta pri razvoju politike konkurence z uvedbo pristojnosti soodločanja;
3. čestita Komisiji za njeno učinkovito delovanje na področju nezakonitih kartelnih dogovorov in rekordni znesek denarnih kazni, naloženih kršiteljem;
4. podpira uporabo revidiranega obvestila o prizanesljivosti in postopka za spodbujanje zagotavljanja informacij o delovanju nezakonitih kartelnih dogovorov;
5. pozdravlja objavo bele knjige o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES, vendar poziva, da se reforme nadaljujejo na način, ki bo v Evropski uniji preprečil ponovitev napak sistema ZDA;
6. poziva Komisijo, da v prihodnjih poročilih priskrbi boljše informacije o vlogi in vključenosti uradnika Komisije za zvezo s potrošniki v primere v zvezi s konkurenco;
7. izraža zaskrbljenost nad preprečevanjem zlorabe tržnega položaja s strani velikih korporacij ter poziva Komisijo, da opravi analizo učinkov na konkurenco v primeru neenakega razmerja med proizvajalci hrane in trgovci na drobno;
8. poziva Komisijo, da razmisli o reviziji uporabe zlorab v storitvenem sektorju, kar lahko malim podjetjem onemogoči potegovanje za delo;
9. ugotavlja, da Komisija poroča o rekordni aktivnosti v zvezi z: protimonopolnimi denarnimi kaznimi za karteje, številom obvestil Komisiji o združitvah in številom obvestil Komisiji o državni pomoči; zato poziva Komisijo, da nujno opravi pregled kadrovskih virov in tako generalnemu direktoratu za konkurenco zagotovi ustrezno število osebja, ki bo zmoglo obvladovati naraščajoč obseg dela;
10. pozdravlja učinkovitost prestrukturiranja področja nadzora združevanja po sektorjih z okrepljeno ekonomsko analizo ter medsebojnim pregledom, ki je razvidna iz poročil Komisije za leti 2006 in 2007;
11. ugotavlja rekordno raven obvestil o državni pomoči ter pozdravlja objavo uredbe o splošnih skupinskih izjemah, ki zajema tudi mala in srednje velika podjetja, pomoč za raziskave in razvoj v korist malih in srednje velikih podjetij, pomoč za zaposlovanje, usposabljanje in regionalno pomoč;
12. pozdravlja revizijo preglednice državne pomoči, vendar poziva Komisijo, da analizira učinkovitost državne pomoči ter da revizija preglednice opredeli države članice, ki jim ni uspelo ustrezno izterjati vrnitve nezakonite državne pomoči;
13. pozdravlja objavo revidiranih smernic Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja, ki zagotavljajo državam članicam, da lahko s pomočjo za tekoče poslovanje, ki v celoti krije razliko med stroški proizvodnje in tržno ceno, podpirajo proizvodnjo obnovljivih virov energije in energetsko učinkovito soproizvodnjo;

14. obžaluje, da evropske potrošnike energije še vedno bremenijo nesorazmerna povečanja cen in izkrivljena konkurenca na energetskem trgu, ki je bila ugotovljena sektorsko preiskavo, ki jo je opravila Komisija;
 15. ugotavlja, da je Svet 9. oktobra 2007 pozval Komisijo, da razmisli o poenostavitvi postopkov in se tako osredotoči na vprašanje, kako je možno v kritičnih okoliščinah hitro izvesti preiskave v zvezi z državno pomočjo;
 16. priznava uporabnost člena 87(3) Pogodbe v primeru okoliščin, s katerimi se sedaj srečujejo gospodarstva držav članic, ki so posledica pretresov na finančnih trgih;
 17. poziva Komisijo, da prizna potrebo po uvedbi mehanizma, ki čim bolj preprečuje izkrivljanje konkurence in možnost zlorabe ugodnih razmer s strani upravičencev, kar omogočajo državna jamstva;
 18. poziva Komisijo, da uveljavi omejitve pri delovanju finančnih institucij pri prejemu državne pomoči, da bi preprečila vključevanje takšnih institucij v agresivne širitve na podlagi jamstev in v škodo konkurentov;
 19. pozdravlja bistveno zmanjšanje razlike v cenah novih motornih vozil v Evropski uniji, ki je posledica uvedbe skupinskih izjem za motorna vozila ter pričakuje oceno Komisije o učinkovitosti te uredbe;
 20. čestita Komisiji za njeno udejstvovanje pri zmanjšanju cen gostovanja v mobilni telefoniji;
 21. pozdravlja prispevek generalnega direktorata Komisije za konkurenco k beli knjigi o športu ter pri tem opozarja na ustaljeno sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti in na prakso odločanja Komisije z ozirom na uporabo člena 81 in 82 Pogodbe ES na področju športa;
 22. poziva Komisijo, da pregleda strukturo svoje zastopanosti v Mednarodni mreži za konkurenco in na evropskem dnevu konkurenčnosti, da bi zagotovila boljšo obveščenost širše javnosti o ključnem pomenu politike konkurence za spodbujanje gospodarske rasti in zaposlovanja;
-
- ◦
23. naroči predsedniku, naj to resolucijo pošlje Svetu in Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

STALEN POMEN POLITIKE KONKURENCE EVROPSKE UNIJE

Cilj politike konkurence EU je boljše delovanje trgov v korist evropskih potrošnikov in podjetij. Evropski parlament je vedno izražal svojo zavezo načelu svobodne, poštene in odprte konkurence, ki je prvotno zapisan v Rimski pogodbi ter potrjen s protokolom o notranjem trgu in konkurenci v reformni pogodbi, podpisani 13. decembra 2007 na Portugalskem.

Letni poročili Komisije o politiki konkurence za leto 2006 in 2007 vključujeta oris dela, ki ga je opravila Komisija z namenom zasledovanja ciljev na tem področju, in pričakovanja v zvezi z nadaljnjimi posegi Komisije zaradi finančne krize.

Poročili sta zasnovani tako, da so najprej obravnavana vprašanja v zvezi z monopoli, združitvami in državno pomočjo, nato pa sledi preučitev gibanj in ukrepov v industrijskem sektorju.

PROTIMONOPOLNA ZAKONODAJA

Prenova politike konkurence, ki jo je opravila Komisija, je bila namenjena sprostitvi njenih virov, da bi ti lahko bolj učinkovito reševali vprašanja v zvezi s karteli, omejitvenimi trgovinskimi praksami in zlorabo tržnega položaja. Ključni element pri izvajanju v letu 2007 je bil revizija obvestila o prizanesljivosti v letu 2006, da bi s ponujanjem imunitete ali zmanjšanjem denarnih kazni spodbudili prijave o nezakonitem delovanju.

V letu 2006 in 2007 je bilo 81 podjetjem naložena denarna kazen v višini več kot 5 milijard evrov zaradi sodelovanja v kartelnih dogovorih, kar je rekordno visoka številka, hkrati pa se je povečalo število ponovnih kršiteljev in tistih, ki ovirajo preiskave.

Komisija je prav tako upravičeno nadaljevala s pripravo bele knjige o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES, da bi omogočila bolj učinkovite odškodninske zahtevke zaradi kršitve protimonopolnih pravil. Pomembno je, da je komisar poudaril, da mora biti reforma strukturirana na način, ki bo preprečil prenos negativnih učinkov ureditve ZDA v sistem EU. Poročevalcu ni povsem jasno, kakšno vlogo ima sedaj uradnik Komisije za zvezo s potrošniki, saj meni, da so v reformi interesi potrošnikov dobro zastopani.

Evropski parlament je že predhodno izrazil svojo zavzetost za ustrezno reševanje škodljivih ekonomskih učinkov tržne moči. V zvezi z večino veleblagovnic je bila izražena zaskrbljenost nad neenakim razmerjem med proizvajalci hrane in trgovci na drobno, kar bi bilo treba raziskati. Podobno se lahko tudi mala podjetja v storitvenem sektorju pogosto znajdejo v položaju, v katerem se ne morejo potegovati za delo. Komisija bi morala biti pozorna na zlorabe na tem področju.

NADZOR ZDRUŽEVANJA

Komisija je z namenom nadaljnje pojasnitve pravil, veljavnih z uredbo o združevanju, izdala sodno obvestilo in smernice za ugotavljanje nehorizontalnih združitvev, da bi podjetjem pomagala razumeti pristop Komisije v zvezi s temi vprašanji.

Poročilo poudarja naraščajoče število primerov združitvev, ki so bili posredovani Komisiji. V letu 2006 in 2007 je bilo skupno število prijavljenih primerov 752, kar je skoraj skupno število primerov predhodnih treh let. V letu 2007 sta bili 402 prijavi združitvev, kar je največ doslej. Komisija je od tega prepovedala samo eno združitvev, 18 pa jih je odobrila s pogoji v fazi I in 5 s pogoji v fazi II. Dve prijavi sta bili umaknjeni. Ti rezultati so bistven dokaz učinkovitosti prestrukturiranja na področju nadzora združitvev po sektorjih in okrepljene ekonomske analize, ki jo je opravila Komisija.

DRŽAVNA POMOČ

V letu 2006 in 2007 je Komisija prejela 1699 obvestil o državni pomoči, kar je ponovno največ obvestil doslej, poleg tega je bilo sprejetih 1510 ukrepov brez predhodnega obvestila. Komisija je ugotovila, da je bilo 5 % primerov nezdržljivih s skupnim trgom. Zelo verjetno je, da se bo število primerov še naprej povečevalo zaradi sedanje finančne krize in recesije. Zato je dobrodošel načrt Komisije, da prične s konsolidacijo splošnih skupinskih izjem, ki zajemajo mala in srednje velika podjetja, raziskave in razvoj v korist malih in srednje velikih podjetij, pomoč za zaposlovanje in usposabljanje ter regionalno pomoč.

Nadalje so bile opravljene revizije preglednice državne pomoči s kazalniki. Številne so dobrodošle pri spodbujanju manj in bolj ciljno usmerjene pomoči ter pri ocenjevanju odzivov na lizbonske cilje, vendar se še vedno zdi, da preglednica ne izkazuje dovolj analize učinkovitosti že odobrene pomoči.

Prav tako bi bilo v pomoč, če bi se preglednica prilagodila tako, da bi bilo enostavno opredeliti države, ki niso ustrezno izterjale vrnitve državne pomoči.

Državna pomoč za varstvo okolja

Komisija v poročilu za leto 2007 opozarja na svoje pripravljeno delo, na podlagi katerega je 23. januarja 2008 objavila revidirane smernice Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja. Smernice zagotavljajo državam članicam, da lahko s pomočjo za tekoče poslovanje, ki v celoti krije razliko med stroški proizvodnje in tržno ceno, podpirajo proizvodnjo obnovljivih virov energije in energetske učinkovite soproizvodnje.

PREGLED INDUSTRIJSKIH SEKTORJEV

Poročili za leto 2006 in 2007 izčrpno ponazarjata delo Komisije v številnih industrijskih sektorjih. Oblika poročil je zelo uporabna, saj njihova struktura omogoča opredelitev vsakega ukrepa Komisije v vsakem posameznem industrijskem sektorju. Poročevalec želi posebej

izpostaviti zlasti naslednje sektorje:

Energetika:

Komisija je pripravila končno poročilo o sektorju plina in električne energije v letu 2006, v katerem je zaključila, da energetske trgi ne delujejo ustrezno in imajo negativne učinke na evropska podjetja in potrošnike. Velike razlike v cenah energije in nedavna visoka povečanja evropskih cen je mogoče neposredno pripisati nesposobnosti Evropskega sveta, ki ni bil zmožen ustrezno rešiti vprašanj, ugotovljenih pri sektorski analizi Komisije.

Finančne storitve

Komisija je opravila pomembno preiskavo v zvezi s finančnimi storitvami v letu 2006 in 2007. Prvotno so se te preiskave nanašale na upravljanje evropskega sveta za plačila, dostop do shem in infrastrukture plačilnih kartic, trge za plačilne kartice in plačilne sisteme ter trge za tekoče račune in povezane storitve. Komisija je prav tako izvedla preiskavo na področju zavarovalniških produktov in storitev podjetjem, pri čemer je ugotovila pomanjkanje spontanega razkritja informacij o plačilu in verjetne konflikte interesov med posredniki in drugimi zavarovalniškimi posredniki.

Od julija 2007 je pozornost generalnega direktorata za konkurenco usmerjena v rekapitalizacijo nemških bank, ki so ji hitro sledile zahteve po pomoči s strani bank IKB, Sachsen LB in Northern Rock. Do 9. oktobra 2007 je Svet ECOFIN pozval Komisijo, da razmisli o poenostavitvi postopkov in se tako osredotoči na vprašanje, kako je možno v kritičnih okoliščinah hitro izvesti preiskave v zvezi z državno pomočjo. V izgledih za leto 2008 je predvideno, da se bosta nestabilnost in volatilitnost, ki sta zajeli trge konec leta 2007, nadaljevali tudi v letu 2008 in da bodo banke utrpeli izostanke hipotekarnih plačil in razvrednotenje premoženja, kar se bo odrazilo v znatnih izgubah. Komisija je predvidela potrebo po dodatnem kapitalu ali državni podpori za prebroditev aktualne krize. V sedanjem kontekstu je bistveno, da je državna podpora, namenjena podpori finančnih institucij, skladna s pravili in smernicami EU, ter da ne povzroča izkrivljanja konkurence v sektorju.

Avtomobilska industrija

Komisija še naprej objavlja redna poročila o cenah motornih vozil v Evropi. Pred šestimi leti je bila razlika med državami članicami več kot 10 %. Raziskave so pokazale stalno zmanjševanje razlike v cenah novih motornih vozil v EU, kar dokazuje močan in bolj učinkovit trg. Delo v zvezi s poročilom o delovanju in učinkovitosti uredbe o skupinski izjemi za motorna vozila št. 1400/2002 za leto 2008 se je začelo že v letu 2007.

Medtem ko trg novih motornih vozil deluje bolj učinkovito, pa so razmere na področju popravil vozil in njihovih nadomestnih delov manj zadovoljive, s prekinitvami toka tehničnih informacij in dostopa do nadomestnih delov.

Telekomunikacije/mediji

Poročevalec čestita komisarki Kroesovi za njeno aktivno podporo in velik prispevek k ukrepom Komisije v zvezi z znižanjem cen gostovanj v mobilni telefoniji ter za nadaljnje predloge v zvezi s cenami prenosa podatkov. Poročilo za leto 2007 se specifično nanaša tudi na sprejetje bele knjige o športu v okviru vloge Komisije pri vprašanjih, povezanih z mediji in športom. Komisija je v Prilogi I o športu in pravilih konkurence v EU upravičeno opozorila na svoje stališče o ustaljeni sodni praksi Sodišča Evropskih skupnosti in na prakso odločanja Komisije ob upoštevanju uporabe člena 81 in 82 Pogodbe ES na področju športa.

UČINKOVITOST UVELJAVLJANJA KONKURENCE:

Prenova politike konkurence je bila ključni dejavnik za oblikovanje nove strukture in delovanja uveljavljanja politike konkurence EU. Bistveni element je bilo sodelovanje in usklajevanje nacionalnih organov za konkurenco preko Evropske mreže za konkurenco. Evropski parlament je izrazil skrb, da bi brez učinkovite Evropske mreže za konkurenco prenova le malo pomenila; renacionalizacija politike konkurence bi nedvomno porušila koncept enotnega uveljavljanja politike konkurence v EU. Poročili za leto 2006 in 2007 pozitivno ocenjujeta učinkovitost in razvoj Evropske mreže za konkurenco, saj delujeta po načelu prilagodljivosti in pragmatizma. Prav tako je dobrodošlo financiranje usposabljanja in sodelovanja med nacionalnimi sodniki, ki delujejo na področju tolmačenja in uveljavljanja konkurenčnega prava EU.

Bilateralno sodelovanje:

Tesno sodelovanje med Evropsko komisijo, ministrstvom za pravosodje v ZDA in Zvezno komisijo za trgovino v ZDA je model čezatlantskega rednega sodelovanja, ki ga drugi regulatorji obravnavajo kot konkurenčnega.

Komisiji je prav tako treba čestitati za njeno podporo kitajskim oblastem pri razvoju nove protimonopolne zakonodaje.

Multilateralno sodelovanje:

Medtem ko ima generalni direktorat za konkurenco ključno vlogo v mednarodni mreži za konkurenco je njegova vloga vidna samo drugim regulatorjem in tistim, ki delajo v industrijskem sektorju. Podobni pomisleki so prisotni v zvezi z udeležbo Komisije in Parlamenta na letnem dnevu konkurence, ki ga včasih ni mogoče razlikovati od običajnega seminarja. Še vedno je treba več napora vložiti v pojasnjevanje državljanom EU, kako pomembno je podpirati svobodno, pošteno in odprto konkurenco v celotni Evropski uniji.